

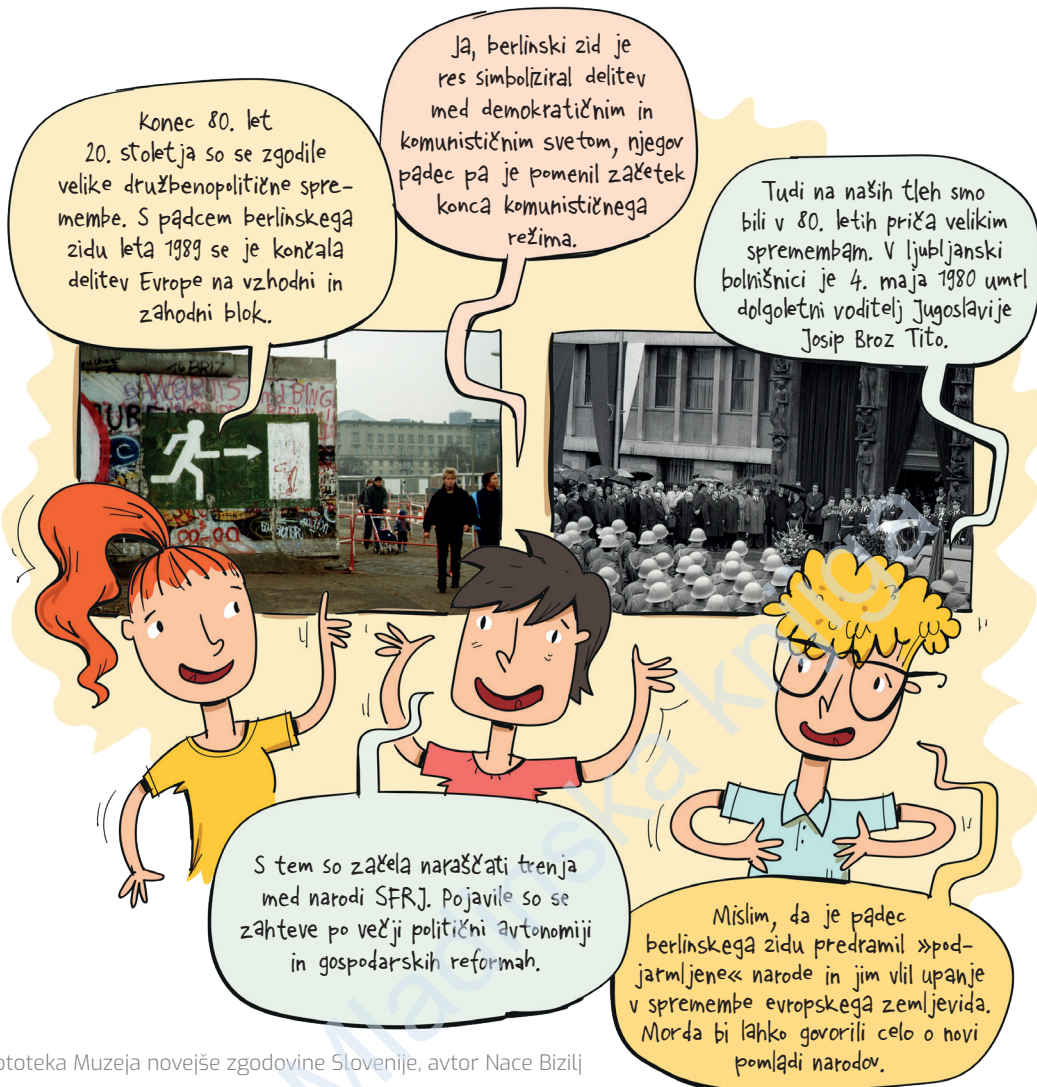
Vilma Brodnik, Alenka Starman Alič, Ana Čič

ZBRALI SMO POGUM, STOPILI SMO SKUPAJ

Mladinska knjiga

BILO NAM JE DOVOLJ

Fototeka Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, avtor Nace Bizilj

Ana: Po smrti dolgoletnega voditelja Josipa Broza Tita maja 1980 je Jugoslavija zašla v gospodarsko, družbeno, politično in kulturno krizo, ki je zaznamovala 80. leta 20. stoletja. Poglobljali so se tudi nacionalni konflikti, saj je bila Jugoslavija večnacionalna država z velikimi razlikami med razvitim severozahodom države in manj razvitim jugovzhodom.

Vilma: Res je. V razvitem delu sta si Slovenija in Hrvaška prizadevali za samostojnost na vseh področjih delovanja in upravljanja. Jugoslavija pa bi ostala zveza enakopravnih in samostojnih republik in avtonomnih pokrajin.

= AVTONOMIJA

= OHLAPNA FEDERACIJA

Na čelu manj razvitega dela Jugoslavije je bila Srbija, ki je želela **omeje- = UNITARIZEM**
jevati samostojnost posameznih republik in avtonomnih pokrajin.
 Hkrati je želela državo poenotiti in **voditi iz enega središča, prestolnice = CENTRALIZEM**
 Beograd. Takšna država bi postala unitaristična in centralistična.

Alenka: Naj se vrnem h krizi v 80. letih preteklega stoletja, ki je vplivala tudi na vsakdanje življenje ljudi. V tistem času je primanjkovalo osnovnih življenjskih dobrin, kot so izdelki za osebno higieno, prašek za pranje perila, uvoženo sadje, kava, moka. Primanjkovalo je tudi naftnih derivatov, zato so oblasti uvedle varčevanje v obliki par-nepar. To je pomenilo, da so lahko na določene dneve v tednu vozili le avtomobili, ki so imeli parno ali neparno zadnjo številko na registrski tablici. Izvajali so tudi omejitve porabe električne energije, zato so bila gospodinjstva pogosto brez elektrike. Zaradi inflacije je bil razvrednoten tedanji denar, ki se je imenoval dinar. Tiskali so celo bankovce za milijon in dva milijona dinarjev. Blaginja in življenjski standard prebivalcev sta se slabšala.

Vilma: V tem času sem ravno končevala gimnazijo. Zaradi redukcij električne energije sem se na zaključni izpit (današnja matura) pripravljala tudi ob svetlobi sveč, ob katerih sem prebirala *Triptih Agate Schwarzkobler* Rudija Šeliga. Knjiga je bila obvezna literatura za zaključni izpit iz slovenščine.

Po opravljeni gimnaziji sem se vpisala na Filozofsko fakulteto v Ljubljani. S skupino sošolcev smo se po uspešno opravljenem drugem letniku študija zgodovine odpravili na potovanje po sledih antične grške civilizacije.

Numizmatična zbirka Petra Požarja (bankovca za 20.000 in 50.000 dinarjev)

Da bi se izognili **plačilu denarnega = DEPOZIT** pologa za potovanje v tujino,

smo pridobili potrdilo o strokovni ekskurziji v Grčijo.

Vilma: V tistem času smo morali za potovanja v tujino plačati depozit, ker je bila Jugoslavija močno zadolžena in ji je zmanjkovalo deviznih rezerv. Na ta način je skušala oblast preprečiti odtok deviz v tujino, ki so jih potrebovali tudi za poplačilo dolga. Po enem letu je država depozit vrnila, a je bil zaradi inflacije znesek precej nižji kot ob vplačilu.

Naj omenim še en dogodek, ki je močno odmeval v slovenski javnosti. Jugoslovanske oblasti so skušale **z uvedbo skupnih učnih vsebin** poenotiti šolski sistem ter tudi tako krepiti jugoslovanski (srbski) unitarizem in centralizem. Po takšnem šolskem programu bi se morali v slovenskih šolah večinoma učiti jugoslovansko književnost in zgodovino. Slovenski književniki in oblasti so takšne načrte zveznih oblasti ostro zavrnil. V tem času sem se ravno odločala za poklicno pot na področju šolstva, zato se dobro spomnim ogorčenja slovenske šolske in druge javnosti.

Ana: Izpostavila bom še dva dogodka, ki sta pomembno vplivala na spoznanje Slovencev, da ne vidijo prihodnosti v skupni jugoslovanski državi. Leta 1988 je slovensko javnost razburil sodni proces proti četverici v srbohrvaškem jeziku pred vojaškim sodiščem v Ljubljani.

Vilma: Med Slovenci je tako zorelo spoznanje, da življenje v Jugoslaviji ne omogoča napredka, razvoja in stabilnosti. Krepila so se gibanja civilne družbe (mirovna, ekološka, feministična) in kulturna opozicija. Vplivna je bila tudi skupina kulturnikov okrog *Nove revije*, ki je januarja 1987 izdala znamenito 57. številko *Nove revije* z razpravami za slovenski nacionalni program. Delovati so začele na novo ustanovljene politične stranke, ki so se v začetku decembra 1989 povezale v koalicijo Demos (Demokratska opozicija Slovenije). Vladajoče politične sile pa so s spremembo tedanje ustave uzakonile delovanje političnih strank. Začel se je proces **DEMOKRATIZACIJE**.

Alenka: Leta 1989 so nove opozicijske stranke javnosti predstavile *Majniško deklaracijo 1989*, v kateri so zahtevale samostojno Slovenijo. V nasprotju z *Majniško deklaracijo* so vladajoče politične sile sprejele *Temeljno listino Slovenije 1989*, v kateri so zahtevali suvereno slovensko državo v demokratično preurejeni Jugoslaviji.

Muzej novejšje zgodovine Slovenije (Majniška deklaracija 1989, Temeljna listina 1989)

Za vedoželjnejše

- Na svetovnem spletu poišči nekaj domačih in tujih družbeno angažiranih skladb iz osemdesetih in devetdesetih let 20. stoletja. Pozorno poslušaj besedila izbranih skladb ter napiši, kako v njih odseva tedanje družbeno in politično dogajanje.

Namig: Med tujimi skladbami lahko izbereš *New Year's day* (U2, 1983), *Land of Confusion* (Genesis, 1986), *We didn't start the fire* (Billy Joel, 1989), *Wind of Change* (The Scorpions, 1990) idr. Med domačimi skladbami lahko izbiraš med skladbami z albuma *Rekapitulacija 1980–1984* (Laibach, 1985), *Samo milijon nas je* (Agropop, 1988), *Janez, kranjski Janez* (Pankrti z gosti, 1988) idr.

STOPILI SMO SKUPAJ

Alenka: Leto 1990 je bilo pomembno za Slovenijo. V začetku aprila so v Sloveniji potekale prve večstrankarske volitve po drugi svetovni vojni. Na volitvah v slovensko skupščino (današnji Državni zbor) je zmagala koalicija Demos. Predsednik Izvršnega sveta (današnje Vlade) je postal Lojze Peterle, skupščine pa dr. France Bučar. Na predsedniških volitvah je zmagal Milan Kučan in postal predsednik republiškega predsedstva (danes predsednik države).

V naši republiki smo se odločili, da je plebiscit, ki ga podpira tudi ustavna komisija, avtentična oblika za uresničitev pravice naroda do samoodločbe. Pri tem se zavedamo, da so posledice te odločitve lahko zelo resne, toda odločili smo se za razumno tveganje.

Samostojno Slovenijo smo dolžni uresničiti ne zaradi priložnosti, ampak zaradi potrebe. Ne iz dolžnosti do spomina na davno karantanijo, ampak zaradi lastnega narodnega dostojanstva, zaradi preživetja, zaradi vredne prihodnosti nas in iz odgovornosti do tistih, ki pridejo za nami.

Storiti je treba vse, da bo tudi naš nameravani plebiscit razumljen le kot eden izmed legitimnih, najprepričljivejših načinov izražanja in potrjevanja volje naroda oz. državljanov naše republike, da uveljavijo svojo suverenost in samostojnost na demokratičen način, ne zoper nikogar in ne na škodo enakih pravic drugih, da bi tako kot sodoben in enakopraven narod, ki odloča sam o svoji usodi, stopali v nove integracije z jugoslovanskimi in drugimi narodi Evrope.

Skupščina
Republike Slovenije

(danes Državni zbor)
Predsednik je bil
dr. France Bučar.
21. 11. 1990

Izvršni svet
Republike Slovenije

(danes Vlada)
Predsednik je bil
Lojze Peterle.
21. 11. 1990

Predsedstvo
Republike Slovenije

(danes predsednik
države)
Predsednik je bil
Milan Kučan.
24. 11. 1990

Vilma: Slovenska skupščina je v začetku decembra 1990 sprejela temeljne zakone in druge dokumente, ki so omogočili izvedbo plebiscita za samostojno in neodvisno Slovenijo. Vsaka sodobna demokratična država je namreč zavezana pravnemu delovanju s spoštovanjem človekovih in narodnostnih pravic in svoboščin.

Glasovali so lahko vsi, ki so imeli v Republiki Sloveniji splošno volilno pravico. Zakon je tudi določil, da bo plebiscitna odločitev sprejeta, če bo zanjo glasovala večina volilnih upravičencev.

Vilma: Omeniti moram, da se *Zakon o plebiscitu* v prvem členu sklicuje na trajno in neodtujljivo pravico slovenskega naroda, da svobodno odloča o svojem političnem položaju, ekonomskem, socialnem in kulturnem razvoju. = **PRAVICA DO SAMOODLOČBE**

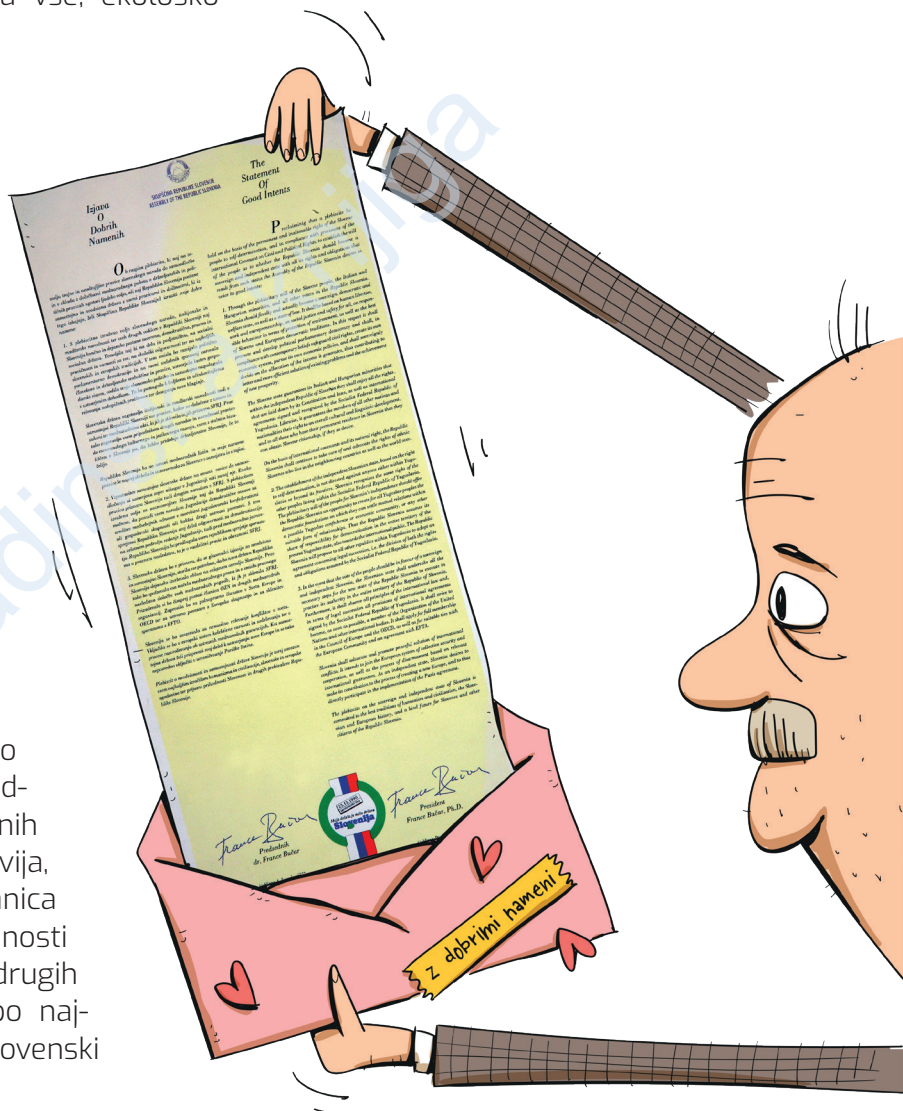
To je bila pravna podlaga za izvedbo plebiscita, na katerem se bo izkazala splošna ljudska volja. Zamisel o samoodločbi narodov izvira iz obdobja razsvetljskega gibanja in francoske revolucije.

Ana: Sočasno z *Zakonom o plebiscitu* je slovenska skupščina sprejela tudi *Izjavo o dobrih namenih*, v kateri je izpostavila, da želi s plebiscitom doseči, da bi Slovenija postala suverena, parlamentarno demokratična, pravna in socialna država, ki bo spoštovala človekove svoboščine in državljanske pravice, socialno pravičnost in varnost za vse, ekološko odgovornost, delo in podjetništvo.

Vse pravice bodo uživali tudi predstavniki italijanske in madžarske narodne skupnosti, z jugoslovanskimi narodi pa bo sklenjen sporazum o pravnem nasledstvu.

Vilma: Avtorji *Izjave o dobrih namenih* se sklicujejo na *Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah*, ki ga je leta 1966 sprejela Generalna skupščina OZN. Prvi člen tega pakta določa, da imajo vsi narodi pravico do samoodločbe in da noben narod ne sme biti prikrajan za lastna sredstva za obstoj.

V *Izjavi* je tudi poudarjeno, da bo Slovenija spoštovala načela mednarodnega prava in mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila Jugoslavija, ter se trudila čim prej postati članica OZN, Sveta Evrope, Evropske skupnosti (predhodnice Evropske unije) in drugih mednarodnih integracij. Sledila bo najboljše izročilo humanizma, slovenski

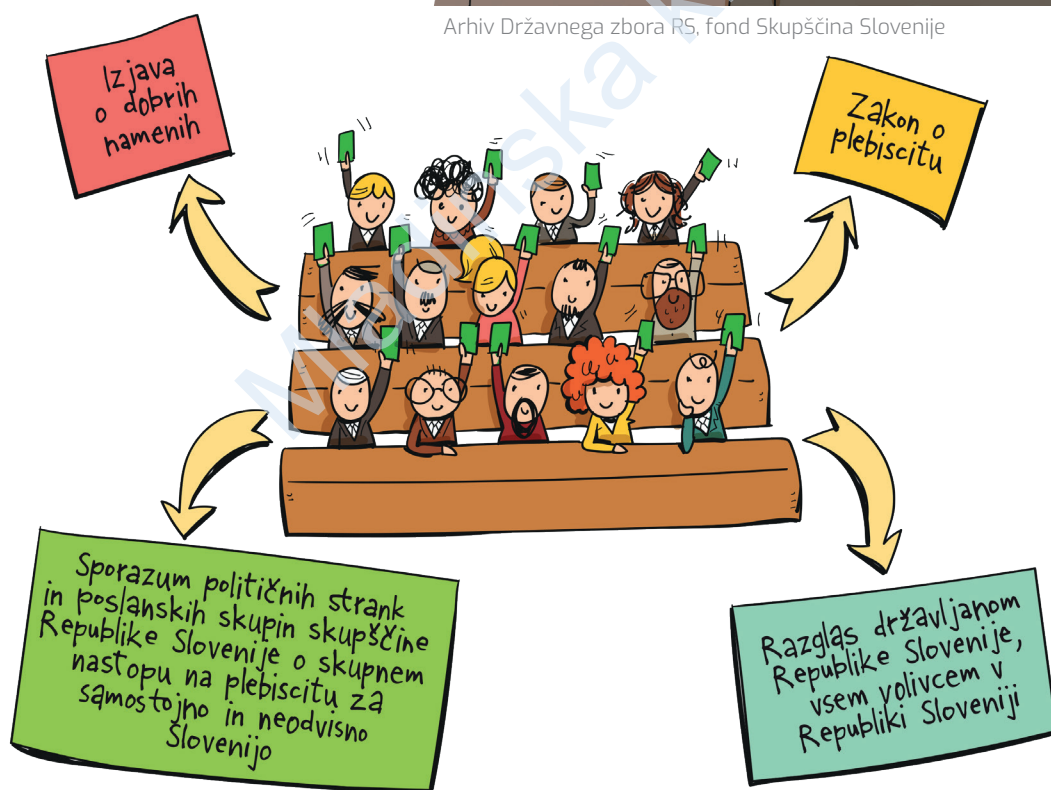

in evropski zgodovini ter zagotovila bolj prijazno prihodnost Slovencev in drugih prebivalcev Republike Slovenije.

Alenka: Vse omenjene dokumente hrani naš Arhiv Republike Slovenije. Izpostavila bi še, da je slovenska skupščina izdala tudi *Razglas* vsem državljanom in volivcem Republike Slovenije, v katerem jih je pozvala, naj se udeležijo plebiscita. V tem času je predsednik predsedstva izdal *Ukaz o razglasitvi Zakona o plebiscitu o samostojni in neodvisni Sloveniji* ter tako izrazil resnost odločitve za plebiscit in osamosvojitve Slovenije.

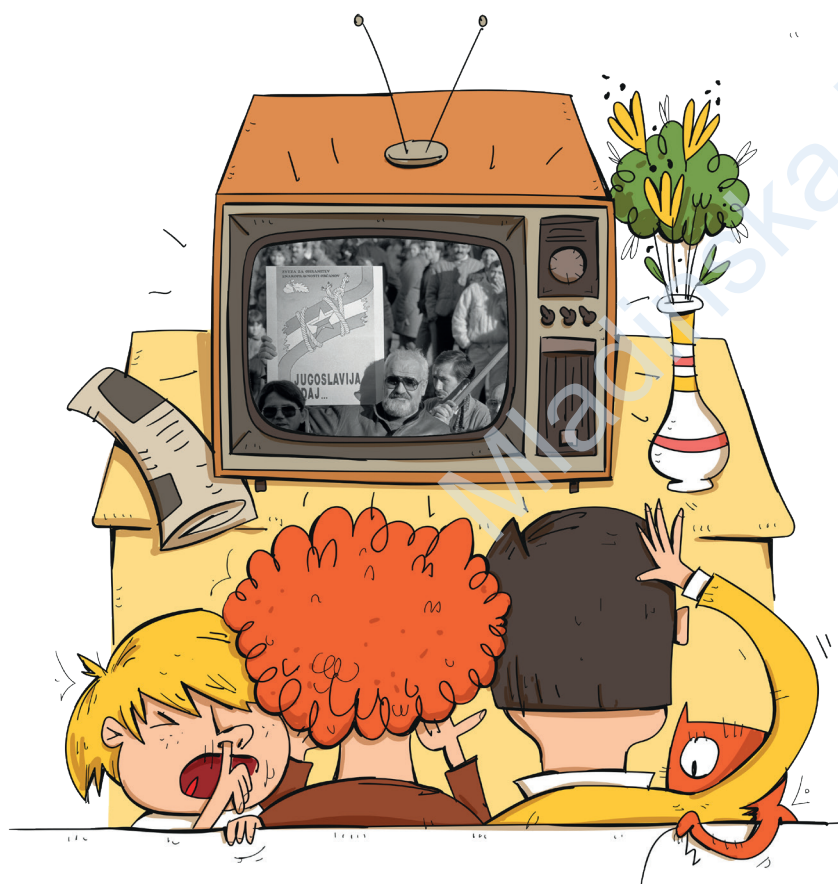

Arhiv Državnega zbora RS, fond Skupščina Slovenije

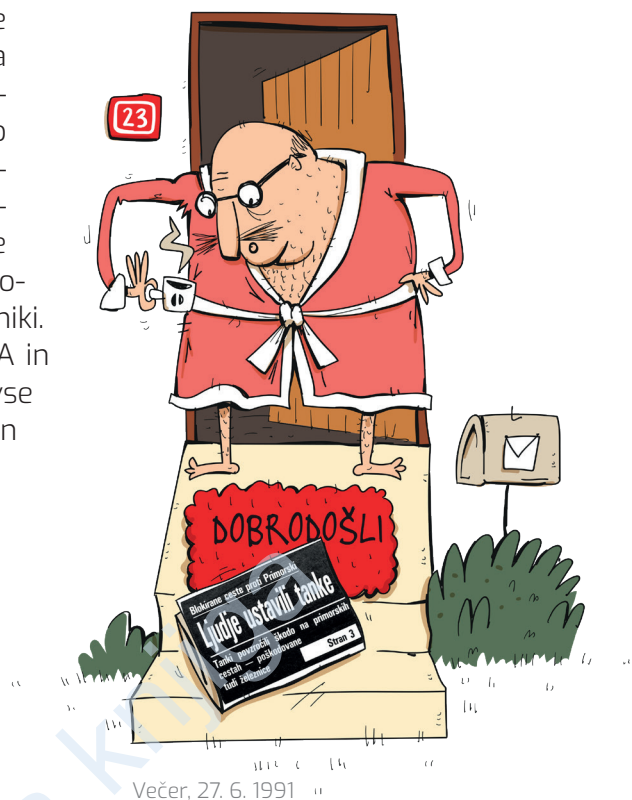

Slovenska skupščina je sprejela številne zakone in dokumente, s katerimi je omogočila izvedbo plebiscita.

Alenka: Veliko pozornost so tedanje slovenske oblasti namenile tudi varnosti. Predvidevali so, da se lahko v času priprav na plebiscit, na dan plebiscita in v dneh po razglasitvi rezultatov zgodijo teroristične akcije, sabotaže, namerno povzročanje škode, trgovina z orožjem in ugrabitve. Storitvi bi lahko bile vojaške osebe iz Jugoslovanske ljudske armade (JLA), pripadniki zveznih jugoslovanskih organov, njihovi sodelavci in somišljeniki. Če bi prišlo v Sloveniji do vojaškega posega JLA in zveznih jugoslovanskih policijskih enot, bi bile vse sile usmerjene v ohranitev slovenske oblasti in preprečitev okupacije slovenskega ozemlja.

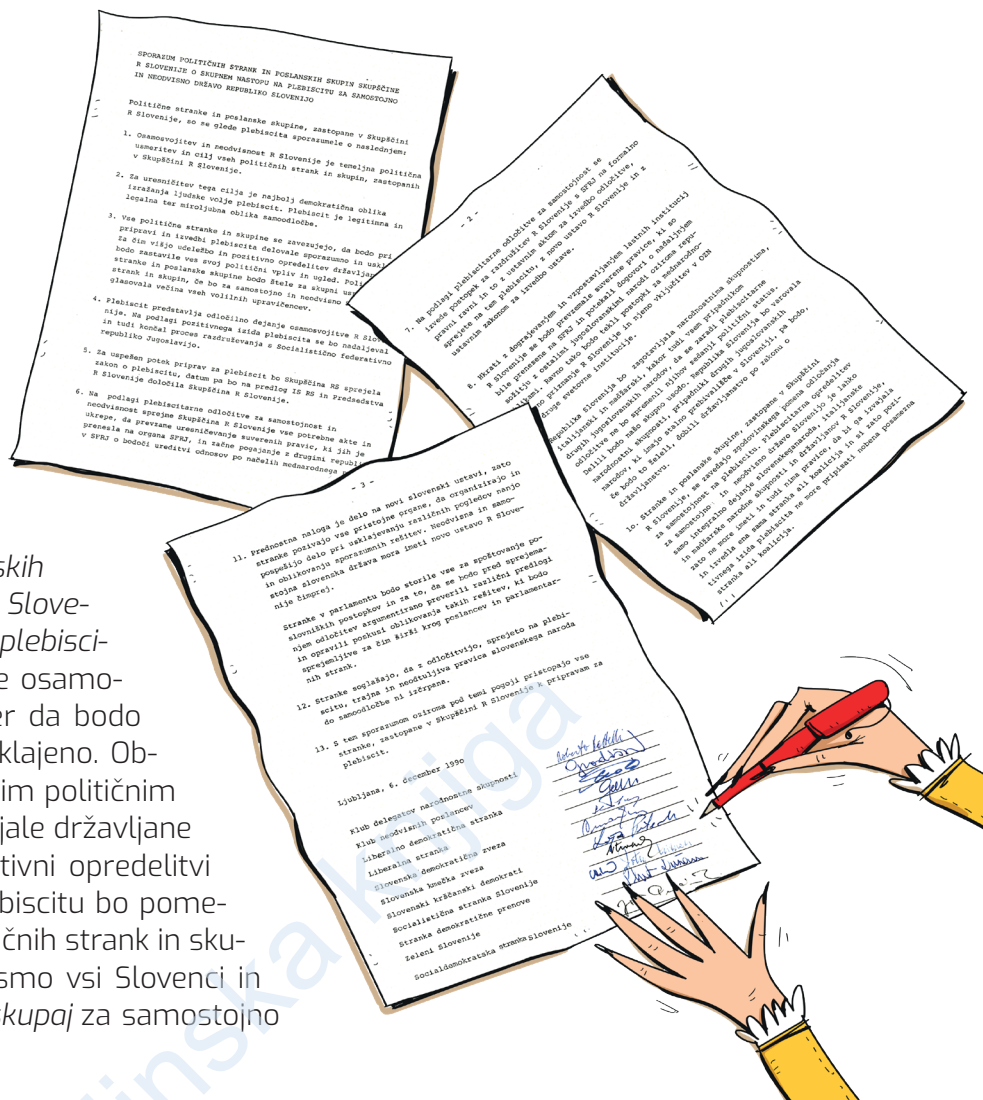

Fototeka Muzeja novejšje zgodovine Slovenije, avtor Tone Stojko

Ana: Skrb za varnost ni bila odveč, kar se je pokazalo naslednje leto v vojni za Slovenijo. 26. junija 1991 so ob 11. 10 prvi tanki JLA odpeljali iz vojašnice v Pivki, kjer danes stoji naš muzej – Park vojaške zgodovine. Ob 13. uri jim je sledila še kolona tankov iz vojašnice v Ilirski Bistrici. JLA je poskušala prodreti proti mejnim prehodom z Italijo, da bi vzpostavila mejni nadzor nad njimi. 27. junija 1991 se je uradno začela vojna za Slovenijo.

Vilma: Sočasno s sprejemanjem pravnih dokumentov za izvedbo plebiscita so vse politične stranke in skupine sprejele *Sporazum političnih strank in poslanskih skupin skupščine Republike Slovenije o skupnem nastopu na plebiscitu*. V njem so zapisale, da je osamosvojitve njihov skupni cilj ter da bodo delovale sporazumno in usklajeno. Obvezale so se, da bodo s svojim političnim vplivom in ugledom spodbujale državljane k čim večji udeležbi in pozitivni opredelitvi na plebiscitu. Zmaga na plebiscitu bo pomenila skupni uspeh vseh političnih strank in skupin. Zato lahko trdimo, da smo vsi Slovenci in slovenski državljani *stopili skupaj* za samostojno in neodvisno Slovenijo.

Arhiv Državnega zbora RS, fond Skupščina Slovenije

Za vedoželjnejše

- V sodobni slovenski *Ustavi*, *Splošni deklaraciji človekovih pravic* in *Evropski konvenciji o človekovih pravicah* poišči določila, ki urejajo suverenost ljudstva in pravico do samoodločbe. Vsebino določil primerjaj ter poišči podobnosti in razlike. Ugotovitve predstavi v obliki grafične zgodbe.

Namig: Ustava Republike Slovenije je dostopna na povezavi <https://zakonodaja.com/ustava/urs>, v ilustrirani obliki na <https://www.us-rs.si/ustava-v-stripu>, mednarodne pravne listine pa lahko najdeš na spletni strani varuha človekovih pravic (<https://www.varuh-rs.si>).

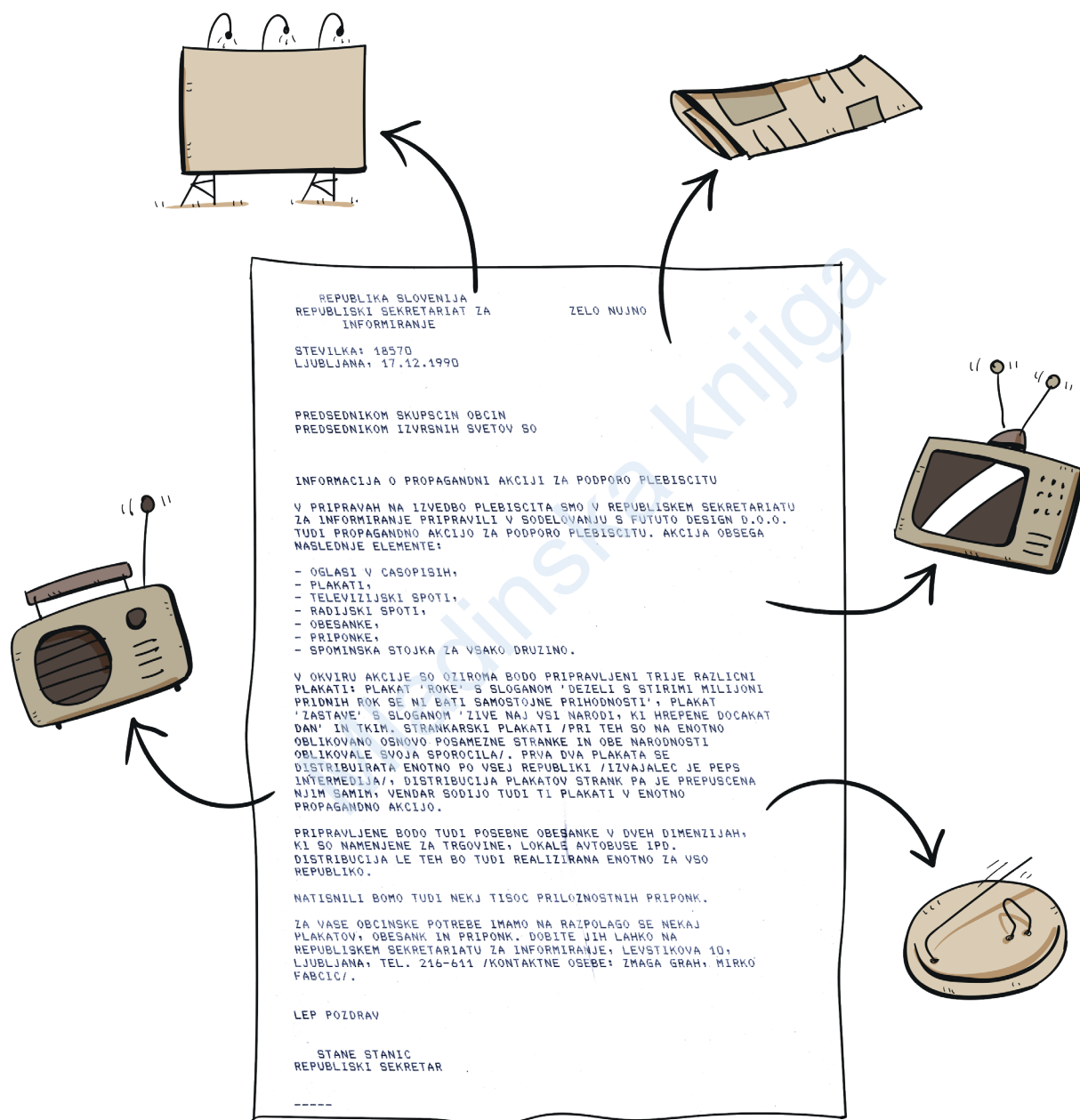
OGLAŠEVALSKA KAMPANJA NAS JE PREPRIČALA

Alenka: Odločitev za plebiscit je bila za Slovenijo izjemno pomembna. Rok za njegovo izvedbo je bil kratek in slovensko vodstvo je imelo zelo malo časa, da je Slovence in Slovenke prepričalo o pravilnosti odločitve.

Ana: Pred usodnim decembrskim dnem je zato stekla obsežna oglaševalska kampanja, s katero je slovensko vodstvo želelo spodbuditi ljudi k udeležbi na plebiscitu in odločitvi za samostojno Republiko Slovenijo.

Vilma: Izvedba oglaševalske kampanje je bila zaupana republiškem sekretarju Stanetu Staniču iz Republiškega sekretariata za informiranje, ki je s sodelavci pripravil izhodišča in predloge, ki bi državljane spodbudili k odhodu na volišča.

Arhiv RS, AS 2057, Urad Vlade RS za informiranje

Alenka: Pri oblikovanju oglaševalske kampanje so sodelovali oglaševalski strokovnjaki ter uredniki nekaterih časopisov in televizije, k sodelovanju pa je bila povabljen tudi oglaševalska agencija Futura Design. V podporo plebiscitu so pripravili oglase v časopisih, plakate, televizijske in radijske spote, letake, zloženko in priponke.

Jure Apih&Futura, Zbirka plakatov, letakov in transparentov Muzeja novejšje zgodovine Slovenije; Jure Apih&Futura (plakat Slovenija - moja dežela je naša država)

Ana: Celotna oglaševalska kampanja je uporabljala enotno geslo **Slovenija – moja dežela je naša država**. Vzkliko je iz oglaševalske akcije *Slovenija – moja dežela*, ki jo

je v 80. letih pripravilo podjetje Studio Marketing. Akcija je bila zasnovana za promocijo turizma, a je hitro prerasla svoj prvotni namen, saj je med Slovenci sprožila nepričakovan čustven odziv in dala želji po samostojni Sloveniji dodaten zagon.

Jure Apih&Futura, Zbirka plakatov, letakov in transparentov Muzeja novejšje zgodovine Slovenije

Vilma: Med ljudmi je bil zelo prepoznaven tudi okrogel znak v podporo plebiscita, ki je imel zeleno obrobo, trak v barvah slovenske zastave, lipov list in datum plebiscita. Na njem je bil zapisan tudi del *Zdravljice* v treh jezikih – slovenskem, italijanskem in madžarskem. Tako niso pozabili na italijansko in madžarsko narodno manjšino.

Ana: Plebiscitne priponke s tem znakom je bilo v obdobju tik pred plebiscitom opaziti na prsih številnih Slovencev.

Alenka: Za uspešno kampanjo in uspešen izid plebiscita je bilo nujno, da so politične stranke presegle nesoglasja in enotno nastopile za skupni cilj.

Jure Apih&Futura; Zbirka plakatov, letakov in transparentov Muzeja novejšje zgodovine Slovenije in gradivo iz zbirk Slovenskega etnografskega muzeja

Ana: Tako je! Za uspešno izvedbo plebiscita je bila ključna podpora politikov različnih strank, ki so glede plebiscita zagovarjali enako stališče. Vidnejši politiki so obiskovali slovenske kraje, predstavljali 23. december kot dan velike odločitve in spodbujali ljudi, naj se v čim večjem številu udeležijo plebiscita.

Poglejte zastave, s katerimi so vihrali na predvolilnem shodu v Ljutomeru, kjer je bil govorc dr. Jože Pučnik. Zanimivo se mi zdi, da so uporabljali slovensko zastavo brez zvezde. Slovensko zastavo z grbom so prvič javno izobesili na slovesnosti ob razglasitvi samostojnosti 26. 6. 1991 na Trgu Republike v Ljubljani.

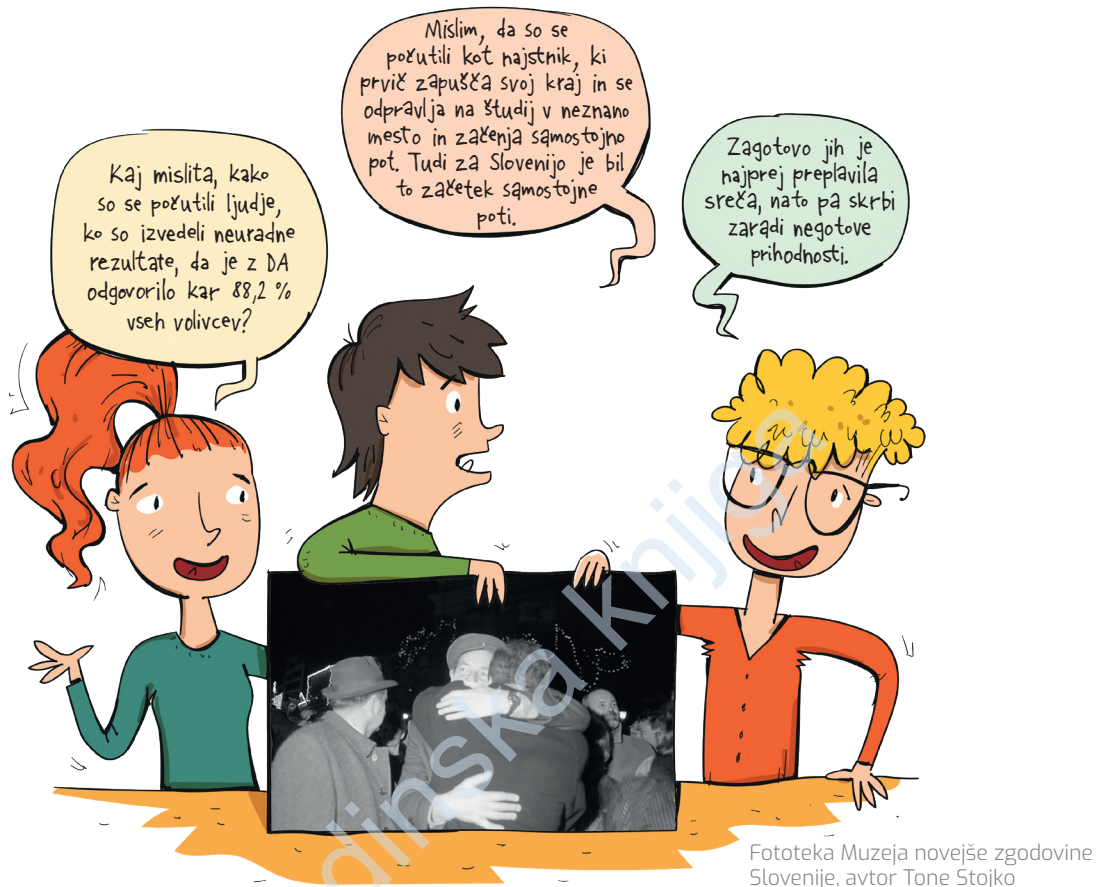

Vilma: Vsak dan so potekale tudi tiskovne konference za domače in tuje novinarje. Na njih so politiki razlagali o pomenu plebiscita za Slovenijo in njen razvoj.

Za vedoželjnejše

- Temelji oglaševalske kampanje v podporo plebiscitu so bila gesla, kot sta na primer *Slovenija – moja dežela je naša država* in *Deželi s štirimi milijoni pridnih rok se ni bati samostojne prihodnosti*. Na spletni strani virtualne razstave *Zbrali smo pogum* si v poglavju *Oglaševalska kampanja* oglej promocijske video oglase. Postavi se v vlogo izdelovalca oglaševalske kampanje in ustvari svoje geslo in plakat, s katerim bi državljane vabil na plebiscit.

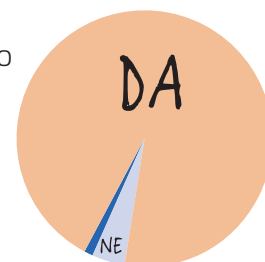
SLAVILI SMO ZGODOVINSKI USPEH SLOVENSKEGA NARODA

Alenka: Spominjam se, ko mi je oče opisoval plebiscitni dan v naši vasi. Prevladal je občutek povezanosti in enotnosti, občutek, da bo kljub strahu pred negotovo prihodnostjo štel trenutek, ko smo se čutili povezane in v tej povezanosti tudi močnejše. Verjamem, da je to v slovenskem narodu. Še posebej to dokazujejo naši športniki na največjih tekmovanjih, kjer znajo stopiti skupaj in uresničiti cilje, ki se nam pogosto zdijo neuresničljivi.

Ana: Imaš prav, plebiscitno sporočilo je močno. Če bi ga znali bolje uporabiti pri gradnji naše družbe, bi lažje dosegli družbo, kakršno si vsi želimo.

Vilma: Plebiscitni dan je minil v znamenju slavlja, še posebej po 19. uri, ko so se zaprla volišča. Po vsej Sloveniji je prevladovalo evforično vzdušje. Ob polnoči je tajnik Republiške volilne komisije Marko Golobič poročal o neuradnih rezultatih: DA je obkrožilo 88,2 % volivcev, odgovor NE so obkrožili 4 % volivcev, neveljavnih je bilo 0,8 % glasovnic.

Alenka: Osrednje slavlje se je odvijalo pred mestno hišo v Ljubljani, kjer se je zbralo na tisoče Slovencev. Tudi Prešernov trg je bil poln ljudi, ki so se veselili pomembne zmage.

Ana: Kakšno navdušenje! Ob gledanju fotografij tistega dne me še posebej preveva občutek pripadnosti. Občutek, da pripadamo skupnemu narodu in da je sedaj od nas odvisno, kakšno državo bomo ustvarili.

Alenka: Ja, imaš prav. Še posebej navdušujejo odgovori ljudi na vprašanje novinarja, kako so doživeli ta pomemben dan, kako so doživeli ta trenutek. Skupno vsem odgovorom je bilo, da so o tem sanjali rodovi pred nami, da so dolgo čakali na ta trenutek in da s tem dejanjem stopamo v krog zrelih narodov Evrope in sveta.

Vilma: Na uradne rezultate je bilo treba počakati do 26. decembra, ko je v skupščini rezultat plebiscita slovesno razglasil dr. Jože Pučnik z besedami: »Jugoslavije ni več! Zdaj gre za Slovenijo!« Rezultat je bil več kot prepričljiv, saj je na plebiscitno vprašanje z **DA** uradno odgovorilo 88,5 % vseh volivcev.

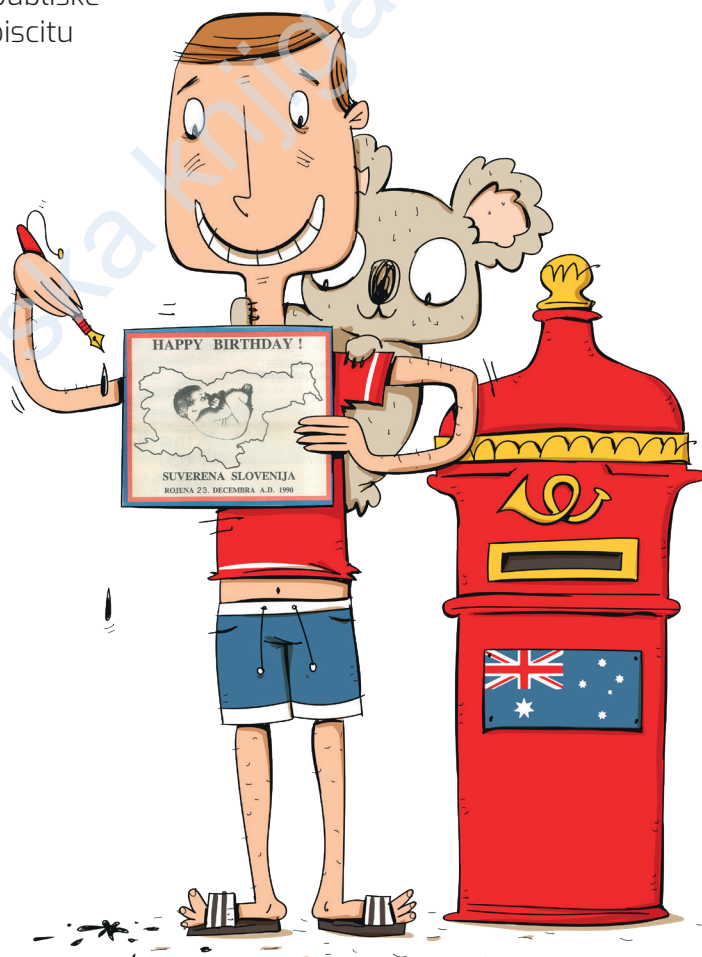
Ana: Kar pomeni, da je za samostojno državo Slovenijo glasovalo 1.289.369 volivcev. Imam prav?

Alenka: Seveda, poglej uradno poročilo Republiške volilne komisije o izidu glasovanja na plebiscitu dne 23. 12. 1990.

Arhiv RS, AS 1210, Zbirka Plebiscit 1990

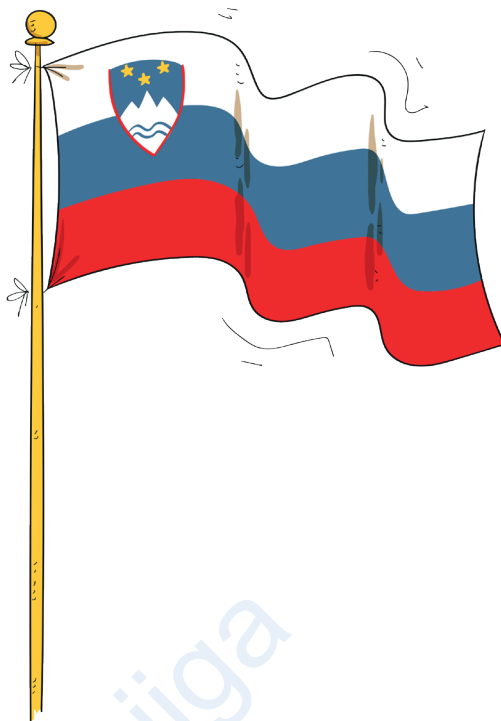
Vilma: Čestitke za sprejem tako pomembne odločitve so prihajale z vsega sveta.

Arhiv RS, AS 2057, Urad Vlade RS za informiranje

Alenka: Ja, poglejta, kaj so napisali Slovenci v Porurju!

»S skrbjo smo spremljali poročila včeraj zvečer iz domovine. Zajel nas je val veselja, ki ga je bila polna tudi Slovenija /... / Spominjamo se dolge poti, ki je vodila do tega dejanja. Vse zgodovinske usode in predvsem teže, ki je spremljala naš narod v tem stoletju. Vse bolj se je jasnilo spoznanje, da moramo svoje domovanje urediti po svoje in prevzeti pred očmi drugih narodov vso odgovornost za lasten položaj med njimi. Posebej se veselimo, da nam je bila dana priložnost, da se odločilno dejanje uresniči na miren in spoštljiv način in v iskanju soglasja z drugimi narodi znotraj Jugoslavije in Evrope.«

Ana: Med čestitkami sem našla tudi čestitko iz Katalonije, ki si še danes, 30 let za nami, neuspešno prizadeva za samostojnost.

Vilma: Res je, Katalonija z glavnim mestom Barcelono je pokrajina, ki leži na skrajnem severovzhodu Pirenejskega polotoka. Že stoletja si prizadeva za odcepitev od Španije. Leta 2017 so Katalonci z 92,1 % izglasovali neodvisnost, vendar je uradni Madrid referendum označil kot neustaven in izida ni priznal. V nasprotju z nami jim ni uspelo vzpostaviti lastne države.

Ana: Lahko smo hvaležni, nam je uspelo uresničiti dolgoletne sanje o samostojnosti, čeprav se je večina ljudi zavedala, da jih pred izpolnitvijo plebiscitnega cilja čakajo zahtevne naloge. Med drugim je bilo treba sprejeti novo ustavo Republike Slovenije in vzpostaviti razmere za lasten gospodarski razvoj.

Vilma: Na podlagi plebiscitne odločitve je Republika Slovenija šest mesecev pozneje razglasila neodvisnost. V spomin na plebiscit in osamosvojitev danes praznujemo dva pomembna državna praznika: 26. december, dan samostojnosti in enotnosti v spomin na dan razglasitve rezultatov plebiscita, in 25. junij, dan državnosti, ko je Slovenija uradno postala neodvisna.

Alenka: Ali sta vedeli, da je Pošta Slovenije ob izvedbi plebiscita izdala priložnostno pismensko ovojnico in poštni žig, Banka Slovenije pa je ob prvi obletnici plebiscita izdala priložnostne kovance, in sicer priložnostni zlatnik in srebrnik?

Ana: Ali smo že na koncu naše zgodbe o samostojni in neodvisni Sloveniji?

Vilma: O zgodovinskih dejstvih smo povedale vse, ostaja pa ključno sporočilo, ki je povezovalo tudi nas tri v zahtevnih časih pandemije covid-19, da smo znale stopiti skupaj in smo verjele, da lahko prenesemo sporočilo poguma na naše bralce.

Ana: Se zavedata, da nam je uspelo sporočilo plebiscita prenesti tudi v naše sodelovanje? S tem, da smo se prvič srečale v imenu treh institucij (Arhiva Republike Slovenije, Parka vojaške zgodovine v Pivki in Zavoda RS za šolstvo), da smo znale preseči medsebojne razlike in v povezanosti za skupni cilj dosegle, da bo sporočilo plebiscita doseglo tudi bralce in vedno znova obujalo spomin.

Alenka: Verjeti je treba v sanje in zbrati pogum, da sanje postanejo resničnost, za katero smo sami odgovorni. Vsak od nas je glas, ki vsak dan šteje in odloča o prihodnosti, v kateri želimo živeti.

Filatelistična zbirka Janeza Zorka in Bojana Bračiča (ovojnica); Igor Dolinar, Numizmatični kabinet Narodnega muzeja Slovenije (kovanca)

Za vedoželjnije

- V okviru zgodovinskega krožka ali raziskovalne naloge se odpravi v čitalnico Arhiva Republike Slovenije in v arhivskem fondu SI AS 1210 – Zbirka Plebiscit 1990 poišči originalni zapisnik volilnega odbora kraja, iz katerega prihajaš, in izpiši rezultate glasovanja.

ZBRALI SMO POGUM, STOPILI SMO SKUPAJ

Napisale: dr. Vilma Brodnik, mag. Alenka Starman Alič, Ana Čič

Avtorica časovnega traku: dr. Vilma Brodnik

Ilustriral: Jaka Vukotič

Slikovno gradivo: Arhiv Republike Slovenije, Park vojaške zgodovine Pivka, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Državni zbor Republike Slovenije, Slovenski etnografski muzej, Narodni muzej Slovenije, Futura DDB, oglaševalska agencija, Radiotelevizija Slovenija, Delo, d. d., Dnevnik, d. d., Večer, d. o. o., numizmatična zbirka dr. Gašperja Šmida, filatelistična zbirka Janeza Zorka in Bojana Bračiča, numizmatična zbirka Petra Požarja

Uredila: Tihana Kurtin Jeraj

Jezikovno pregledala: Vera Jakopič

Knjiga je izšla v sozaložništvu Mladinske knjige Založbe, d. d., in Arhiva Republike Slovenije, 2021.
Za Arhiv Republike Slovenije: dr. Bojan Cvelfar

© Mladinska knjiga Založba, d. d., Ljubljana, 2021

Izdala in založila: Mladinska knjiga Založba, d. d., Ljubljana, 2021

Za založbo: Simona Mele

Oblikovala in tehnično uredila: Pia Rihtarič

Tisk: Evrografis, d. o. o., Maribor, 2021

1. natis

800 izvodov

Za vsebinski prispevek trialogov v uvodu vsakega poglavja se zahvaljujemo dijakom 4. g razreda Gimnazije Bežigrad iz Ljubljane Evi Zarji Hrovat, Filipu Simiču in Vanu Grumu ter mentorici, Špeli Frantar, prof. zgodovine.

Arhivsko gradivo za knjigo je zbrala projektna skupina v okviru projekta obeležitve 20. obletnice Plebiscita 1990 v sestavi: Vesna Gotovina, mag. Alenka Starman Alič, Jernej Križaj, Jasmina Kogovšek, Maja Povalej, dr. Gašper Šmid, Žarko Štrumbl, Boštjan Smole.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

94(497.4)"1990"(02.053.2)
341.223.4(497.4)"1990"(02.053.2)

BRODNIK, Vilma

Zbrali smo pogum, stopili smo skupaj / [napisale Vilma Brodnik, Alenka Starman Alič, Ana Čič ; avtorica časovnega traku Vilma Brodnik ; ilustriral Jaka Vukotič ; slikovno gradivo Arhiv Republike Slovenije ... et al.]. - 1. natis. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 2021

ISBN 978-961-01-6393-0
COBISS.SI-ID 87369475

Vse pravice pridržane. Brez pisnega dovoljenja Založbe je prepovedano reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev, predelava ali druga uporaba avtorskega dela in njegovih delov v kakršnem koli obsegu ali postopku, hkrati s fotokopiranjem, tiskanjem ali shranitvijo v elektronski obliki, v okviru določil Zakona o avtorski in sorodnih pravicah.